

περισσίαν του πρὸς κατασκευὴν τοῦ μηχανήματος, καὶ ἐξερέθη τῶν ἄλλων αὐτοῦ πόρων, διότι ἀδιακόπως παρέλειπε τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων του, περιήλθεν εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν, κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀποτυχίας του, καὶ κατελήθη ὑπὸ τοῦ χειρίστου ὅσον δύνανται νὰ ἐπέλθωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, τῆς ἀπελπισίας. Ἐν τῇ ἡρέμῳ ἀπελπισίᾳ του παραδίδετο ἐνίοτε εἰς τὴν ζυθοποσίαν καὶ κατήντησε πρόσωπον κωμικόν, γνωστὸν εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν, τὸ ὁποῖον ἡ ἀξέπαινος νεολαία τῶν τριῶν μετὰ σκωπτικῆς χαρᾶς ἐκάλει διαβαῖνον «γραφιδοκάτοχον, ῥυγχογραφιδοκάτοχον».

Ἐκ τῶν γραφιδοκατόχων ὅμως τοῦ Βουργερ καὶ τῶν γραφιδοτόμων αὐτοῦ μηχανῶν βιομηχανοὶ Ἀγγλοὶ ἠγόρασαν δείγματα τινά, ἀναγνώρισαντες καλῶς τὴν ἀξίαν τῆς ἐφευρέσεως, καὶ μετένεγκον εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωσι τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα ἐν ἐργοστασίοις, πρὸς δὲ τούτοις καὶ μεταλλίνοὺς γραφίδας κατὰ μεγάλα ποσά· ἡ δὲ βιομηχανικὴ αὐτῇ ἐπιχείρησις προώδευε καὶ ταχέως ἤνθησεν. Ἀγγλικοὶ κονδυλοφόροι ἀπεστέλλοντο εἰς Γερμανίαν καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἀγγλικὰ ἐργοστάσια ἰδίως τὰ ἐν Βιρμινγᾶμῃ ἐκέρδισαν πολλὰ ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου καὶ ἀφηνόους, τὰ νῦν ὅμως ἀπαραιτήτου καταστάτου ἀντικειμένου τοῦ ἐμπορίου.

Τί δὲ ἀπέγεινεν ὁ Βουργερ; Ἐάν, ὡ ἀναγνώστα, ὁ συγγραφεὺς σοὶ διηγεῖτο μυθιστόρημά τι ἤθελεν ἐπὶ τέλους ἀνταμείψει λαμπρῶς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ πληρώσει τὸν ἄσκον καὶ φιλόπονον ἐφευρετὴν τιμῶν καὶ πλούτου. Ἡ πραγματικότης ὅμως οὐχί σπανίως ἀποκλίνει ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον καὶ τὴν ποιητικὴν δικαιοσύνην ἀποδιδομένων ἀνταμοιβῶν ἢ τιμωριῶν.

Ἐτι περὶ τὰ τέλη τοῦ 1840 ἔλατο παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ταχυδρομείου τῆς Καινιγσβέργης γέρον ἐξηντλημένος, ἐμπορευόμενος χαλυβδίνους γραφίδας καὶ κονδυλοφόρους, ἐξ οὗ οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἠγόραζον ἀπὸ εὐσπλαγχνίας. Ὁ γέρον ἐκεῖνος ἦτο ὁ ἐφευρετὴς τῶν πωλουμένων γραφίδων, ἐκ τῆς παραγωγῆς τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἐγένοντο ἑκατομμυριοῦχοι, αὐτὸς δὲ ἐκ τῆς μικρᾶς ἐκείνης πωλήσεως περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου του προσέφυλαξεν ἑαυτὸν μόλις ἀπὸ τοῦ ἐκ τῆς πείνης θανάτου!

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

**

Ὁ κατὰ τὸ 1875 ἀποθανὼν ἀντιπρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἐρρίκος Οὐίλσον ἐπηγγέλλετο ἐναλλάξ τὸν ποιμένα καὶ τὸν γεωργὸν μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ἀλλ' οὐχ ἤττον κατεγίνετο καὶ περὶ τὴν σπουδὴν. Ἀργότερον ἐπηγγέλλετο τὸν σκανδαλοποιόν. Τοσοῦτον δ' ἠδουκίμησεν, ὥστε

οἱ συμπολιταὶ του τὸν ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν ἐν Οὐασινγκτὼν Γερουσίαν τῆς Συμπολιτείας. Τῷ 1872 κατὰ τὴν δευτέραν ὑποψηφιότητα τοῦ στρατηγοῦ Γράντ ἐγένετο ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας!

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ.

Ἡ ποίησις ἔχει τρεῖς φάσεις, ὧν ἐκάστη ἀντιστοιχεῖ πρὸς μίαν ἐποχὴν τῆς κοινωνίας· τὴν ᾧδὴν, τὴν ἐποποιίαν καὶ τὸ δρᾶμα. Οἱ πανάρχαιοι χρόνοι εἰσὶ λυρικοὶ, οἱ ἀρχαῖοι ἐπικοὶ καὶ οἱ νεώτεροι δραματικοί. Ἡ ᾧδὴ ἄδει τὴν αἰωνιότητα, ἡ ἐποποιία λαμπρύνει τὴν ἱστορίαν, τὸ δὲ δρᾶμα ἀπεικονίζει τὸν βίον. Ὁ χαρακτὴρ τῆς πρώτης ποιήσεως εἶναι ἡ ἀφέλεια, τῆς δευτέρας ἡ ἀπλότης καὶ τῆς τρίτης ἡ ἀλήθεια. Ἡ ᾧδὴ τρέφεται ἐκ τοῦ ἰδανικοῦ, ἡ ἐποποιία ἐκ τοῦ μεγάλου, τὸ δρᾶμα ἐκ τοῦ πραγματικοῦ. Ἡ τριπλῆ αὕτη ποίησις τέλος ἀπορρέει ἐκ τριῶν μεγάλων πηγῶν, τῆς Βίβλου, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Σαίξπηρ.

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ διαφοροὶ τῆς διανοίας ἐκδηλώσεις κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τοιαύτη ἡ τριπλῆ αὐτῆς μορφή, ἡ τῆς νεότητος, ἡ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας καὶ ἡ τοῦ γήρατος. Εἴτε ἰδιαιτέρως ἐκαστῇ φιλολογίᾳ ἐξετασθῆ, εἴτε πάντων τῶν ἐθνῶν ὁμοῦ, τὸ αὐτὸ παρουσιάζουσιν ἀποτελεσμα· οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ πρὸ τῶν ἐπικῶν καὶ οὗτοι πρὸ τῶν δραματικῶν. Ἐν Γαλλίᾳ ὁ Μακέρβ πρὸ τοῦ Σαπελαίν, ὁ Σαπελαίν πρὸ τοῦ Κορνηλίου· ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ὁ Ὀρφεὺς πρὸ τοῦ Ὁμήρου, πρὸ τοῦ Αἰσχύλου ὁ Ὁμηρὸς· ἐν τῇ Βίβλῳ ἡ Γένεσις πρὸ τῶν Βασιλειῶν, αἱ Βασιλείαι πρὸ τοῦ Ἰώβ· ἢ, ὅπως ἐν εὐρύτερῳ κύκλῳ ἐκθέσωμεν τὴν σειρὰν ταύτην πασῶν τῶν ποιήσεων, ἡ Βίβλος πρὸ τῆς Ἰλιάδος, ἡ Ἰλιάς πρὸ τοῦ Σαίξπηρ. Ἡ κοινωνία ἀληθῶς ἄδει πρῶτον ὅ τι ὄνειροπολεῖ, εἶτα διηγεῖται ὅ τι ἔπραξε, καὶ τέλος ἀπεικονίζει ὅ τι σκέπτεται.

Κ^α Α.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΛΙΝΙΟΥ

Ὁ ἰκανώτατος καὶ χρηστός τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς (98 ἕως 117 μ. Χ.), προσπενέχθη πρὸς τε τὴν ὄλην Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὰς Ἀθήνας ἠπίως καὶ φιλανθρώπως, ὡς Πλίνιος ὁ νεώτερος, ὁ ὑπουργὸς καὶ φίλος αὐτοῦ, ἀρκούντως μαρτυρεῖ. Διεσώθη δηλ. ἡμῖν ἐπιστολὴ τις τοῦ Πλινίου, δι' ἧς οὗτος, ὡς ὑπουργὸς, δίδει ὀδηγίαν πρὸς τινα Μάξιμον, ἀποστελλόμενον ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς Ἑλλάδα, ὅπως ῥυθμίσῃ καὶ ἐξομαλίσῃ τὴν κατάστασιν τῶν ἐνταῦθα ἐλευθέρων πολιτειῶν, ἐξ ὧν ἦσαν

καί αὶ Ἀθῆναι, τὰ δὲ ἐν ταῖς ὀδηγίαις ταύταις ἐπισήμως ἐκφραζόμενα αἰσθήματα τοῦ ἐπισήμου τούτου Ῥωμαίου μαρτυροῦσι τρανότατα πόσον οἱ ἀνεπτυγμένοι καὶ ἑλληνικῆς παιδείας κάτοχοι Ῥωμαῖοι ἐσέβοντο τὴν χώραν ταύτην καὶ πόσον εὐγενῶς ἔκρινον περὶ αὐτῆς. Βεβαίως δὲν ἔλλειψαν Ῥωμαῖοι ἀγροῖκοι καὶ τραχεῖς βαρβαρικώτατα μεταχειρισθέντες τὴν γερασὴν καὶ σεβασμίαν χώραν, ὡς ὁ καταστροφεὺς τῆς Κορίνθου καὶ βάρβαρος τῆς Ἑλλάδος δουλωτῆς Μόμμιοσ* οἱ πλείστοι ὅμως τῶν ἐξόχων Ῥωμαίων εὐλαβῶς πάντοτε προσηγάθησαν πρὸς τὴν πατρίδα τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν τοιούτων Ῥωμαίων ἐκφράζει κάλλιστα ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ Πλινίου, ἣν, ὡς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Ἀθήνας κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφέρουσαν καὶ μαρτύριον τρανὸν τῆς τῶν Ῥωμαίων μετριότητος οὖσαν, καταχωρίζομεν ἐνταῦθα ἐν μεταφράσει κατὰ τὸ πλείστον, τὸ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον μέρος αὐτῆς.

«Πλίνιος Μαξίμω χαιρεῖν.»

»Ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη μὲ βιάζει ὄχι νὰ σὲ διδάξω (διότι οὐδ' ἔχεις ἀνάγκην διδασκάλου), ἀλλὰ νὰ σὲ συμβουλευσω ἵνα ὅσα καὶ αὐτὸς γνωρίζεις ἀναπολήσης καὶ μὴ λησμονήσης ἢ κἀλλίον μάθης. Ἀναλογίσθητι ὅτι πέμπεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀχαΐαν, εἰς τὴν ἄκρατον ἐκκείνην καὶ ἀγνήν Ἑλλάδα, ἐν ἣ πιστεύεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐφευρέθησαν ὁ πολιτισμὸς, τὰ γράμματα καὶ ἡ γεωργία. Ὅτι πέμπεται, ὅπως διορθώσης τὴν κατάστασιν ἐλευθέρων πολιτειῶν, τουτέστι πρὸς ἀνθρώπους κατ' ἐξοχὴν ἀνθρώπους, πρὸς ἐλευθέρους κατ' ἐξοχὴν ἐλευθέρους, οἵτινες τὸ φυσικὸν δίκαιον διὰ τῆς ἀρετῆς, διὰ τῶν προτερημάτων, διὰ τῆς φιλίας, διὰ τῆς πίστεως τέλος καὶ τῆς θρησκείας διετήρησαν καὶ διέσωσαν. Σεβάσθητι τοὺς κτίτορας θεοῦς, τὰς σκιάς τῶν θεῶν. Εὐλαβοῦ τὴν ἀρχαίαν δόξαν καὶ αὐτὸ τὸ γῆρας, ὅπερ παρὰ μὲν τοῖς ἀνθρώποις εἶνε σεβαστὸν, παρὰ δὲ ταῖς πόλεσιν ἱερὸν. Τίμησον τὴν ἀρχαιότητα, τίμησον τὰ ὑπερφυῆ κατορθώματα, τίμησον καὶ τοὺς μύθους αὐτούς. Μὴ ἀφαιρέσης τι ἐκ τῆς ἀξίας ἡτινός, μηδ' ἐκ τῆς ἐλευθερίας, μηδ' ἐξ αὐτῆς τῆς μεγαληγορίας. Ἐχε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ χώρα ἡ πέμψασα ἡμῖν τοὺς νόμους, ἡτις καὶ ἠττηθεῖσα δὲν παρέλαβε παρ' ἡμῶν νόμους, ἀλλ' αἰτοῦσιν ἡμῖν ἔδωκεν ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας θὰ μεταβῆς, ὅτι τὴν Λακεδαιμόνα θὰ διοικήσης, ἀς ν' ἀφαιρέσῃ τις καὶ τὸ ὑπολειπόμενον τῆς ἐλευθερίας ὄνομα εἶνε τραχὺ, σκληρὸν καὶ βάρβαρον. Μιμήθητι τοὺς ἰατροὺς, οἵτινες, εἰ καὶ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μηδὲν διαφέρουσιν ἐλεύθεροι δούλων, ὅμως ἀδρότερον καὶ εὐπροσηγορώτερον περιποιοῦνται τοὺς ἐλευθέρους. Ἀναλογίσθητι τί ἐκάστη πόλις ὑπῆρξε καὶ μὴ βλέπε τί δὲν ἠδυνήθη νὰ γείνη. Μακρὰν ἀπὸ

»σοῦ ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ τραχύτης καὶ δὲν φοβεῖσαι ψόγον».....κτλ.

Τοσοῦτον εὐγενῶς ἐφρόνει περὶ Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν ὁ νεώτερος Πλίνιος, καὶ βεβαίως καὶ ὁ προϊστάμενος καὶ κύριος αὐτοῦ Τραιανὸς ταῦτα εἶχε φρονήματα καὶ αἰσθήματα. Τοσαύτην ἐπιρροὴν εἶχον ἐξασκήσει πάντοτε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων καὶ εἰς τοῦτο ἀναμφιβόλως ὀφείλεται καὶ ἡ σχετικῶς λίαν ἡπία διαδωγὴ τῆς Ῥώμης ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν καθυπόταξιν αὐτῆς.¹

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Γονεῖς! πρὶν εἰσαγάγητε τοὺς υἱοὺς σας εἰς ἰδιαίτερόν τι στάδιον, σπουδάξτε καθ' ὅσον δύνασθε τὰς κλίσεις, τοὺς χαρακτῆρας, τὰ προτερήματα, τὴν ἰκανότητά των.

Πόσοι εἰς τοῦτο τὸ ἐπάγγελμα εἰσβιαζόμενοι, ἀποτυγχάνουσιν ἐντελῶς, ἐνῶ δι' ἄλλο εἰσι προωρισμένοι ὑπὸ τῆς φύσεως, καὶ ἐδύναντο νὰ διαπρέψωσιν ἂν ἠκολούθουν ἐκεῖνο. Στρατιώτην θέλει ὁ πατήρ τὸν υἱόν του, καὶ τὸν εἰσάγει εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον, ἀλλ' ὁ υἱὸς κἀμμίαν ὄρεξιν διὰ δάφνας δὲν ἔχει, καὶ ἀποστρέφεται τὸν κρότον τῶν πυροβόλων καὶ τὴν ὄσμην τῆς πυρίτιδος· ἢ τὸν θέλει νομικὸν ὁ πατήρ, καὶ ὁ υἱὸς ὑπὸ τὸν κώδηκα καὶ τοὺς πανδέκτας ἔχει πάντοτε κεκρυμμένην τὴν ἀνάβασιν τοῦ Ξενοφῶντος, ἢ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ναπολέοντος· ἢ τὸν θέλει ἔμπορον, ἐνῶ ἐκεῖνος οὔτε μίαν διαίρεσιν οὔτε τὴν μέθοδον τῶν τριῶν δύναται νὰ φέρῃ εἰς πέρας, ἀλλ' ἀφορᾷ εἰς δόξαν συγγραφέως ἢ ποιητοῦ. Ὅταν οἱ πατέρες, μὴ σπουδάζοντες τῶν τέκνων τὰς κλίσεις, ἐπιφέρωσιν εἰς αὐτὰς βίαν, καὶ τὰ τέκνα των δυστυχῆ καθιστῶσι, καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ἀνικάνους πολίτας παρασκευάζουσι.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἡ ἀνάγνωσις οὔτε ἡ καθολικὴ ἐπιστήμη εἶνε, οὔτε ἡ καθολικὴ σοφία. Ἀλλ' ὅστις συνείθισε ν' ἀναγινώσκῃ, δύναται πάντοτε ἐφ' οἴουδ' ἕποτε ζητήματος νὰ συμβουλευέται πείραν ἀφιλοκερδῆ καὶ εὐρυτέραν τῆς ἰδικῆς του. (Λαβουλαί).

* * Λαλήσας μὲν πολλάκις μετενόησα, σιωπήσας δὲ οὐδέποτε. (Σιμωνίδης).

* * Τὰ πλήθη ἔχουσιν ἀνάγκην ἡσυχίας, ἀσφαλείας καὶ ἐργασίας. (Θιέρσο).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Ὁ Σάμιος ἀθλητῆς.

Ἐν ἔτει 1847 οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν προσεκλήθησαν δι' εἰδοποιήσεων μεγαλοσχημῶν καὶ